УДК 364.4:[339.138:004]

***Вікторія* ІСАЧЕНКО**

кандидат педагогічний наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова 28, м. Умань, Черкаська обл., Україна

ORCID 0000-0003-0224-1214

***Інна* ГОНЧАР**

кандидат педагогічний наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, вул. Садова 28, м. Умань, Черкаська обл., Україна

ORCID 0000-0002-4316-8650

Бібліографічний опис статті: Ісаченко, В.; Гончар, І. (2021). Використання технології SMM (англ. «Social media marketing» – «Маркетинг в соціальних мережах») у сучасній соціальній роботі. *Ввічливість. Humanitas*, 6, doi:

ВИКОРИСТАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ SMM (АНГЛ. «SOCIAL MEDIA MARKETING» – «МАРКЕТИНГ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ») У СУЧАСНІЙ СОЦІАЛЬНІЙ РОБОТІ

Анотація. У статті розглянуто сучасні інноваційні технології соціальної роботи в умовах глобальної цифровізації. Проаналізовано значення інформації у сучасній професійній діяльності соціального працівника.

Розкрито роль комунікації у мережі інтернет у процесі взаємодії соціального працівника з клієнтом.

На основі теоретичного інформаційних джерел визначено технології SMM, які можуть стати стартовим майданчиком для соціальної роботи з молоддю.

Здійснено аналітичний огляд особливостей соціального обслуговування сімей з дітьми та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах, безробітніх громадян, людей похилого віку та осіб з інвалідністю та інших вразливих верств населення в умовах карантину.

Визначено особливості традиційних та інноваційних джерел комунікації в умовах карантину. Обґрунтовано необхідність використання ресурсів інтернету та віртуальної взаємодії в професійній діяльності соціального працівника.

Проаналізовано проблеми, з якими зіштовхується соціальний працівник у процесі опрацювання та аналізу отриманої інформації. Визначено особливості відбору інтернет-інформації.

Визначено критерії об'єктивності висвітлення інформації та ресурси, що спростовують відомості про фейкові новини.

Здійснено спробу тлумачення поняття «блог» у сфері соціальної роботи.

Проаналізовано наповненість інформаційним контентом та відповідним віртуальним простором професійної діяльності працівників соціальної сфери.

З'ясовано, які джерела інформації мають велике значення в системі соціальної роботи. Проаналізовано позитивний вплив і негативну роль соціальних мереж у системі соціальної роботи. Розглянуто джерела інформації у процесі ведення індивідуального випадку соціальним працівником.

Ключові слова: *соціальна робота, фахівець соціальної сфери, SMM (маркетинг в соціальних мережах), інформація, соціальна реклама, соціальні послуги, джерела комунікації, соціальні мережі, молодь, блог, інтернет, COVID-19.*

Viktoriia ISACHENKO

PhD in Pedagogy, Senior Lecturer at the Department of Social Education and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Sadova str., 2, m. Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20300

ORCID 0000-0003-0224-1214

Scopus-Author ID: Isachenko, Viktoriia

Inna GONCHAR

PhD in Pedagogy, Senior Lecturer at the Department of Social Education and Social Work, Pavlo Tychyna Uman State Pedagogical University, Sadova str., 2, m. Uman, Cherkasy region, Ukraine, 20300

ORCID 0000-0002-4316-8650

To cite this article: Isachenko, V.; Gonchar, I. (2021). Vikoristannya tehnologiyi SMM (angl. «Social media marketing» – «Marketing v socialnih merezhah») u suchasnij socialnij roboti [The use of SMM («Social media marketing») technology in modern social work]. *Vvichlyvist. Humanitas*,, 6, doi:

THE USE OF SMM («SOCIAL MEDIA MARKETING») TECHNOLOGY IN MODERN SOCIAL WORK

Summary. The article considers modern innovative technologies of social work in the conditions of global digitalization. The importance of information in the modern professional activity of a social worker is analyzed.

The role of communication on the Internet in the process of interaction of a social worker with a client is revealed.

Based on theoretical information sources, SMM technologies have been identified that can become a starting point for social work with young people.

An analytical review of the features of social services for families with children and young people in difficult life circumstances, unemployed citizens, the elderly and people with disabilities and other vulnerable groups in quarantine.

Peculiarities of traditional and innovative sources of communication in quarantine conditions are determined. The necessity of using Internet resources and virtual interaction in the professional activity of a social worker is substantiated.

The problems faced by the social worker in the process of processing and analysis of the received information are analyzed. Peculiarities of Internet information selection are determined.

Criteria for objectivity in the coverage of information and resources that refute information about fake news are defined.

An attempt has been made to interpret the concept of "blog" in the field of social work.

The content of information content and the corresponding virtual space of professional activity of social workers is analyzed.

It was found out which sources of information are of great importance in the system of social work. The positive influence and negative role of social networks in the system of social work are analyzed. Sources of information in the process of conducting an individual case by a social worker are considered.

Key words: *social work, social specialist, SMM (social media marketing), information, social advertising, social services, sources of communication, social networks, youth, blog, internet, COVID-19.*

Актуальність проблеми. Сучасні інноваційні технології соціальної роботи в умовах глобальної цифровізації одна з визначальних тенденцій суспільства. Останнім часом у світі постає нагальне питання про забезпечення якісного надання соціальних та адміністративних послуг в умовах пандемії коронавірусної інфекції усім уразливим категоріям населення.

В Україні наразі 40 тисяч соціальних працівників та робітників дбають про те, щоб в умовах Всесвітньої пандемії наші громадяни отримували необхідні соціальні послуги (Міністерство соціальної політики України, 2020).

В умовах карантину на перший план вийшло обслуговування громадян похилого віку та осіб з інвалідністю. Зокрема, понад 30 тисяч соціальних робітників обслуговують вдома одиноких громадян похилого віку та осіб з інвалідністю. Вони забезпечують доставку продуктів харчування, медикаментів та інших товарів додому до громадян похилого віку, осіб з інвалідністю, допомагають їм оплачувати рахунки, готувати їжу, здійснювати заходи особистої гігієни, прибирати тощо (Міністерство соціальної політики України, 2020).

В зв’язку з цим дещо знизилась охопленість клієнтів соціальних служб. Зокрема, сім'ї з дітьми та молодь, які перебувають у складних життєвих обставинах, безробітні особи та інші вразливі верстви населення почали рідше звертатися за державними соціальними послугами.

Аналіз останніх досліджень. Проблеми надання соціальних та адміністративних послуг в умовах карантину висвітлено у праці Вершиніної В. та Кривошеєвої Н. Матеріали авторів зорієнтовані на соціальних працівників, які мають стати путівниками для забезпечення злагодженої та ефективної роботу усієї системи соціального захисту в умовах пандемії.

Особливості створення освітнього блогу розкрито у методичному посібнику Сергеєвої С., де конкретизується алгоритм створення блогу, подаються основні поняття та різновиди інформаційних ресурсів.

Методику відбору інтернет-інформації, та вплив сучасних інтернет-технологій на особистість презентовано у роботі Аксьонової Н.

Сучасне тлумачення понять «Маркетинг в соціальних мережах», «блог» та ін. представлено у «Академічному тлумачному словнику української мови» та словнику «iGroup Ukraine».

Великий обсяг інформації, зважаючи на специфіку нашого дослідження, висвітлено на офіційних урядових веб-сайтах та сайтах громадських організацій.

Мета дослідження – здійснити теоретичний аналіз можливості використання технології SMM у сучасній соціальній роботі.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах карантину частина традиційних джерел комунікації втратила свою ефективність, разом з тим потреба в інформації навпаки значно зросла. Ще більш гостро стоятиме потреба в оперативній комунікації на етапі виходу з карантину. Враховуючи викладене, доцільно вже зараз оцінити, які джерела комунікації наразі доступні та ефективні та розпочати більш інтенсивно їх використовувати (В. Вершиніна, Н. Кривошеєва, 2020).

Сьогодні важко уявити діяльність соціальних служб без комп'ютерної техніки, різних банків даних (клієнтів, інформації), комп'ютерних програм, що дозволяють оперативно обслуговувати клієнтів. Адже нині навіть на державному рівні в Україні активно впроваджується е-сервіс державних послуг, що розробляється Міністерством цифрової трансформації України «Дія» (Урядовий портал, 2020).

Спеціалісти і клієнти соціальної роботи активно освоюють нові засоби передачі повідомлень і нові комунікаційні канали. Віртуалізація зачіпає всі сфери людського життя, перетворившись з простої технології в інформаційно-комунікативне середовище. Електронні мережі стали всеосяжними і охоплюють нині значну частину населення. В зв’язку з цим особливої актуальності набуває питання соціалізації та соціальної адаптації особистості в кіберпросторі. Грамотно організовано соціальна робота в мережі інтернет забезпечить якісне соціальне обслуговування населення, розширить можливості інформування клієнтів, сприятиме налагодженню дозвіллєвої діяльності, полегшить та раціонально розподілити навантаження соціальних працівників.

Необхідність використання ресурсів інтернету продиктована і тим, що цей формат віртуальної взаємодії стає в сучасному світі одним з провідних видів опосередкованої комунікації, а особливо у період карантинних заходів. Відтак у веб-просторі відбувається активне поширення нових соціальних об'єднань: форумів, організацій, спільнот, груп та ін. Під дією мережевого спілкування змінюється свідомість особистості, формується новий образ мислення і існування. Ці зміни суттєво впливають не тільки на особистість, а й на поведінку всього суспільства в цілому.

У цьому контексті все більшої популярності набирає використання технології SMM (англ. «Social media marketing» – «Маркетинг в соціальних

мережах») який у соціальній роботі може бути використаний з метою сприяння задоволенню соціальних потреб сімей, дітей та молоді, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують сторонньої допомоги.

SMM – це комплекс заходів щодо використання соціальних медіа в якості каналів для просування організації, компанії, бренду, або послуг, що передбачає комунікацію з майбутнім клієнтом через соціальні мережі (Словник «iGroup Ukraine», 2021).

Основний акцент робиться на створенні повідомлення (текстового або візуального), яке люди будуть поширювати через соціальні мережі самостійно, вже без участі організатора. Вважається, що повідомлення, що передаються по соціальних мережах, викликають більше довіри у потенційних клієнтів. Це пов'язується із схемою поширення в соціальних медіа за рахунок соціальних зв'язків, що лежать в основі взаємодії.

Просування в соціальних мережах дозволяє впливати на цільову аудиторію, вибирати майданчики, де ця аудиторія більшою мірою представлена, і найбільш підходящі способи комунікації з нею, при цьому в найменшій мірі зачіпаючи незацікавлених в цій рекламі людей.

Важливо відзначити, що останнім часом неабиякий крок у просуванні технології SMM у соціальній роботі зроблено відносно вирішення проблеми насильства в сім'ї. Зокрема, громадською правозахисною організацією «Ла Страда-Україна», яка «працює для забезпечення ґендерної рівності, миробудування, запобігання ґендерно зумовленому насильству , зокрема, домашньому насильству, протидії торгівлі людьми та забезпечення прав дітей, сприяючи впровадженню стандартів прав людини в усіх сферах життя суспільства та держави» (Ла Страда-Україна, 2021).

У країнах ЄС, де карантин запровадили ще в березні зафіксували зростання домашнього насильства. Наприклад, у Франції кількість

звернень зросла на 30%. У Великій Британії кількість жінок, убитих чоловіком удома, зросла втричі, а кількість дзвінків на гарячі лінії - майже вполовину. В Італії 8-15 березня кількість звернень щодо домашнього насильства на 55% перевищувала показники за той же тиждень минуло річ (Hromadske.ua, 2021).

В Україні у період карантину приріст числа звернень до Національних «гарячих ліній» склав 2050 дзвінків на місяць (Ла Страда-Україна, 2021). Представники Фонду народонаселення ООН в Україні, які надають притулок жертвам сімейного насильства повідомили, що за час карантину вони отримали на 37% більше звернень (Under quarantine, Ukrainian victims of domestic violence struggle to access help, 2020).

Частковим вирішення цієї проблеми стало саме використання технології SMM. Так, наприклад соціальними працівниками ГО «Ла Страда-Україна» створювався контент в соціальних мережах, де розміщувався інформація з корисними посиланнями, гарячими лініями для осіб, які зазнали домашнього насильства (Ла Страда-Україна, 2021).

За статистикою Marketing Sherpa, 95% людей від 18 до 34 років найзручніше стежити за новинами і взаємодіяти з соціальними структурами саме через соцмережі (MarketingSherpa is a research institute, 2020).

А відтак технології SMM можуть стати стартовим майданчиком для соціальної роботи з молоддю, наприклад щодо:

– утвердження здорового способу життя в сімейному, дитячому та молодіжному середовищі;

– здійснення соціально-профілактичної роботи, реабілітаційних заходів щодо відновлення соціальних функцій, психологічного і фізичного стану дітей та молоді, які зазнали жорстокості, насильства, зокрема домашнього, постраждали від торгівлі людьми, залучалися до найгірших

форм дитячої праці, соціальна підтримка ВІЛ-інфікованих дітей, молоді та членів їхніх сімей; інтеграції в суспільство дітей та молоді з інвалідністю;

– сприяння громадським організаціям, іншим об'єднанням громадян, фізичним особам у реалізації ними власних соціально значущих ініціатив і проектів у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю в порядку, визначеному законодавством;

– розвитку та підтримки волонтерського руху у сфері соціальної роботи з сім'ями, дітьми та молоддю та ін. (Закон України «Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю», 2001).

Надзвичайно важливо у сучасному суспільстві, щоб інформація яка надходить до інтернет користувача була достовірною та зрозумілою. Суттєвим кроком у цьому напрямі стало створення українського інтернет-проекту «StopFake». На сайті публікуються відомості про фейкові новини з різних джерел і пояснюється, чому матеріали не відповідають дійсності (Stopfake.org.uk, 2021).

Громадська організація «Центр Медіареформи», яка є засновником сайту «StopFake» позиціонує себе як «освітню платформу, засновану з метою запровадження в Україні високих стандартів журналістської освіти, підвищення рівня медіаграмотності, інформування про небезпеки пропаганди та поширення неправдивої інформації (фейків) у ЗМІ» (Stopfake.org.uk, 2021).

Сайт створено викладачами та студентами Могилянської школи журналістики і програми для журналістів і редакторів «Digital Future of Journalism». У проекті задіяні журналісти, маркетологи, програмісти, перекладачі волонтери, які переслідують мету перевірки й спростування спотвореної інформації (Аксьонова, 2021).

Дотичний сайт «StopFake» і до сфери соціальної роботи, адже спростовує низку дезінформаційного матеріалу стосовно соціальних виплат, гарантій, пенсійного забезпечення, маніпуляційних публікації, що

стосуються соціального обслуговування у період пандемії та пов'язаних з COVID-19.

Основними інструментами SMM є ведення блогу в соціальних мережах, інформаційні повідомлення в різних спільнотах, спілкування в коментарях, робота з форумами, прихований маркетинг, пряма реклама і вірусний маркетинг, моніторинг позитивного і негативного фону, оптимізація медіапростору.

Академічний тлумачний словник сучасної української мови дає визначення поняття «блог», зокрема – це «… вид інтернет-сайту, інтерактивна інтернет-газета, що містить специфічні, зазвичай наведені в хронологічному порядку текстові, графічні або звукові записи(пости) тематичного характеру» (Академічний тлумачний словник української мови, 2018).

Блог зазвичай є персоніфікований, тобто записи блога найчастіше є роздумами однієї людини (блогера); блог обов'язково містить можливість публікації відгуків та коментарів відвідувачів, що робить блоги середовищем мережевого спілкування; до дизайну блога висувають не такі жорсткі вимоги, як до зовнішнього вигляду сайта (Сергеєва, 2016).

У контексті вище поданого визначення знову набирає актуальності питання об'єктивності висвітлення інформації, адже персоніфікованість блогу буде відображати думки та ідеї однієї особистості. Тому, на нашу думку, доречним є підхід Н. Аксьонової до вимог щодо відбору інтернет-інформації. Зокрема автор пропонує звернути увагу на такі критерії:

– наявність автора, його наукову репутацію, якщо ж автор відсутній, то перевірити хто є власником чи редактором сайту;

– наявність зворотного зв'язку та можливостей коментувати публікацію;

– наявність у автора освіти у галузі проблеми, яку він висвітлює чи наукового ступеня, вченого звання;

– проаналізувати відгуки про автора, його цитування;

– за можливості користуватися сайтами державних чи освітніх установ (Аксьонова, 2021).

На жаль, при аналізі інтернет сторінок нам не вдалося виявити спеціального професійного блогу для фахівця соціальної сфери. Натомість з позивних знахідок велика кількість блогів для соціальних педагогів закладів загальної середньої освіти та викладачів соціально-психологічного циклу дисциплін у закладах вищої освіти, що не може не тішити.

У зв'язку з цим постає потреба забезпечення працівників соціальної сфери необхідним інформаційним контентом та відповідним віртуальним простором професійної діяльності.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Сучасна тенденція глобалізації інформаційних процесів набуває свого поширення у сфері соціальної роботи. Розвиток сучасного суспільства проходить під впливом інформаційного простору, що в свою чергу вливає на процеси надання соціальних послуг у дистанційному, віддаленому режимі.

Сучасні інтернет платформи та інформація є найсильнішим засобом впливу на особистість і суспільство вцілому, тому у сфері соціальних відносин соціальний працівник повинен прагнути не лише до отримання інформації з різних достовірних джерел, а й стати суб'єктом інформації.

Передусім, особливої уваги заслуговує використання технології SMM у професійній діяльності соціального працівника. Використання SMM технологій у соціальній сфері може стати інструментом для отримання достовірної, актуальної інформації для клієнтів та соціальних працівників. Створення такого інформаційного простору сприятиме осучасненню професії, розширить можливості надання соціальних послуг в режимі онлайн, та сприятиме поляризації здорового способу життя, поширенню інформації про соціальну роботу, висвітленню актуальних проблем соціальної сфери.

Проведене дослідження не претендує на висвітлення всіх аспектів порушеної проблеми. Передусім, заслуговують на окреме вивчення такі питання, як використання Інтернет-ресурсів у професійній діяльності соціального працівника.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Академічний тлумачний словник української мови : веб-сайт. URL: http://sum.in.ua/s/blog/komentari (дата звернення: 20.12.2021).
2. Аксьонова Н. Методика відбору інтернет-інформації: вплив сучасних інтернет-технологій. Центр досліджень соціальних комунікацій НБУВ: веб-сайт. URL: https://cutt.ly/5Uu3X3a (дата звернення: 20.12.2021).
3. Близько 40 тисяч працівників соціальних служб надають необхідні послуги людям, які потребують допомоги. Міністерство соціальної політики України : веб-сайт. URL: https://www.msp.gov.ua/news/18445.html (дата звернення: 20.12.2021).
4. Вершиніна В. , Кривошеєва Н. Надання соціальних та адміністративних послуг в умовах карантину [Електронний ресурс]. 23 черв. 2020 р. Київ. URL: https://cutt.ly/tUu3P2c (дата звернення: 20.12.2021).
5. Ла Страда-Україна : веб-сайт. URL: https://la-strada.org.ua/pro-organizacziyu (дата звернення: 20.12.2021).
6. Про соціальну роботу з сім'ями, дітьми та молоддю : Закон України від 2001 р. № 42 / Відомості Верховної Ради України (ВВР). URL:: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text (дата звернення: 20.12.2021).
7. Сергеєва С. Освітній блог. Поняття, особливості, різновиди. Алгоритм створення блогу викладача. URL: http://ldmu.ucoz.ua/0206/visnik/1algoritm_stvorennja_blogu-1_.pdf (дата звернення: 20.12.2021).
8. Словник «iGroup Ukraine» : веб-сайт. URL: https://igroup.com.ua/seo-articles/smm/ (дата звернення: 20.12.2021).

9. Урядовий портал. Департамент комунікацій Секретаріату Кабінету Міністрів України: веб-сайт. URL: https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentuvali-mobilnij-zastosunok-diya (дата звернення: 20.12.2021).

10. Hromadske.ua : веб-сайт. URL: https://hromadske.ua/posts/pandemiya-vseredini-pandemiyi-yak-karantin-v-ukrayini-vplivaye-na-domashnye-nasilstvo (дата звернення: 20.12.2021).

11. MarketingSherpa is a research institute : веб-сайт. URL: https://www.marketingsherpa.com/ (дата звернення: 20.12.2021).

12. Stopfake.org.uk : веб-сайт. URL: https://www.stopfake.org/uk/pro-nas/ (дата звернення: 20.12.2021).

13. Under quarantine, Ukrainian victims of domestic violence struggle to access help / *Ukraine's Global Voice. KyivPost.* 2020-04-30. URL: https://www.kyivpost.com/ukraine-politics/under-quarantine-ukrainian-victims-of-domestic-violence-struggle-to-access-help.htm (дата звернення: 20.12.2021).

REFERENCES:

1. Akademichnyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy. (2021). Retrieved from http://sum.in.ua/s/blog/komentari [in Ukrainian].

2. Aksonova N. (2021). Metodyka vidboru internet-informatsii: vplyv suchasnykh internet-tekhnolohii. Tsentr doslidzhen sotsialnykh komunikatsii NBUV [Site of Center for Social Communications Research of the National Library of Ukraine «Methods of selection of Internet information: the impact of modern Internet technologies»]. Retrieved from https://cutt.ly/5Uu3X3a [in Ukrainian].

3. Blyzko 40 tysiach pratsivnykiv sotsialnykh sluzhb nadaiut neobkhidni posluhy liudiam, yaki potrebuiut dopomohy. Ministerstvo sotsialnoi polityky Ukrainy. [Site of Ministry of Social Policy of Ukraine «About 40,000 social workers provide the necessary services to people in need». Retrieved from https://www.msp.gov.ua/news/18445.html [in Ukrainian].

4. Vershynina V., & Kryvosheieva N. (2020). Nadannia sotsialnykh ta administratyvnykh posluh v umovakh karantynu [Provision of social and administrative services under quarantine]. Retrieved from https://cutt.ly/ [in Ukrainian].

5. La Strada-Ukraina [«La Strada-Ukraine»]. Retrieved from https://la-strada.org.ua/pro-organizacziyu [in Ukrainian].

6. Zakon Ukrainy Pro sotsialnu robotu z simiamy, ditmy ta moloddiu : pryiniatyi 2001 r. № 42. [Law of Ukraine on social work with families, children and youth]. *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy (VVR).* Retrieved from https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2558-14#Text [in Ukrainian].

7. Serheieva S. (2016). Osvitnii bloh. Poniattia, osoblyvosti, riznovydy. Alhorytm stvorennia blohu vykladacha. [Educational blog. Concepts, features, varieties. Algorithm for creating a teacher's blog]. Retrieved from http://ldmu.ucoz.ua/0206/visnik/1algoritm_stvorennja_blogu-1_.pdf [in Ukrainian].

8. Slovnyk «iGroup Ukraine» (2021). [Vocabulary «iGroup Ukraine»]. Retrieved from https://igroup.com.ua/seo-articles/smm/ [in Ukrainian].

9. Uriadovyi portal. Departament komunikatsii Sekretariatu Kabinetu Ministriv Ukrainy (2020). [Government portal. Department of Communications of the Secretariat of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. Retrieved from https://www.kmu.gov.ua/news/prezident-premyer-ministr-mincifra-prezentuvali-mobilnij-zastosunok-diya [in Ukrainian].

10. Hromadske.ua (2020). [«Public.ua»]. Retrieved from https://hromadske.ua/posts/pandemiya-vseredini-pandemiyi-yak-karantin-v-ukrayini-vplivaye-na-domashnye-nasilstvo [in Ukrainian].

11. MarketingSherpa is a research institute (2021). Retrieved from https://www.marketingsherpa.com/ [in Ukrainian].

12. Stopfake.org.uk (2021). [«Stopfake.org.uk»]. Retrieved from https://www.stopfake.org/uk/pro-nas/ [in Ukrainian].

13. Under quarantine, Ukrainian victims of domestic violence struggle to access help (2020). [Under quarantine, Ukrainian victims of domestic violence struggle to access help]. */ Ukraine's Global Voice. KyivPost.* 2020-04-30. Retrieved from https://www.kyivpost.com/ukraine-politics/under-quarantine-ukrainian-victims-of-domestic-violence-struggle-to-access-help.htm [in Ukrainian].